

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ КЪМ 31.12.2013 ГОДИНА¹

Данните за броя на лечебните заведения в страната и легловия фонд се получават при провеждане на статистическото изследване *Лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ и здравни заведения*, включено в Националната статистическа програма.

Статистическото изследване на лечебните и здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Методологията на изследването е в съответствие с методологическите указания на Евростат.

Данните от изследването се отнасят към 31.12. на съответната година. Легловият фонд включва броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включва временно разкритите легла.

При анализ на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

Лечебни заведения и леглови фонд

Към 31.12.2013 г. в страната има 342 заведения за болнична помощ с 49 522 легла. От тях 316 са болници с 46 804 легла в тях. Заведенията за извънболнична помощ са 1 886 с 986 легла, а другите лечебни и здравни заведения – 145 с 3 132 легла.

Лечебни и здравни заведения към 31.12.2013 година

Видове заведения	Брой	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ	342	49 522
Болници	316	46 804
Многопрофилни болници	170	33 142
Специализирани болници	146	13 662
Центрове за кожно-венерически заболявания	7	70
Комплексни онкологични центрове	7	1 168
Центрове за психично здраве	12	1 480
Лечебни заведения за извънболнична помощ	1 886	986
Диагностично-консултативни центрове	117	245
Медицински центрове	604	706
Дентални центрове	48	9
Медико-дентални центрове	39	26
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1 078	-
Други лечебни и здравни заведения	145	3 132
Центрове за спешна медицинска помощ	28	-
Хосписи	45	867
Домове за медико-социални грижи за деца	29	2 258

Заведенията за болнична помощ включват болници, центрове за кожно-венерически заболявания, центрове по психично здраве и комплексни онкологични центрове. Съгласно Закона за лечебните заведения болниците са многопрофилни и специализирани. В сравнение с 2012 г. легловият фонд на болниците се увеличава с 2.4%, което се дължи на увеличаване брой на леглата в многопрофилните болници.

Многопрофилните болници са 53.8% от болниците и в тях са съсредоточени 70.8% от легловия фонд на всички болници в страната. Легловият фонд в тези болници варира в широки граници – от 15 до 1 345 легла.

Към 31.12.2013 г. заведенията за извънболнична помощ в страната са 1 886 с 986 легла за краткосрочно лечение. В сравнение с 2012 г. броят на тези заведения се увеличава с 4.5%, а броят на леглата в тях – със 17.3%.

Към други лечебни и здравни заведения се отнасят ЦСМП, РЗИ, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите, националните центрове без легла, диализните

центрове, както и центрите за трансфузионна хематология. В края на 2013 г. тези заведения са 145 с 3 132 легла, като най-голям е броят на хосписите – 45 с 867 легла. В сравнение с предходната година броят на леглата в други лечебни и здравни заведения намалява с 29.2% поради намаления брой легла в домовете за медико-социални грижи за деца.

Осигуреността с болнични легла (легла в болници и центрове със стационар) в ЕС-28 през 2010 г. е 538.7 на 100 000 население. През 2011 г. България (644.9) е сред страните с по-висока от средната за ЕС осигуреност. Най-висока е осигуреността с болнични легла в Германия (822.2), следвана от Австрия (764.7) и Литва (744.1). Най-ниска е осигуреността в Швеция (270.6) и Обединеното кралство (289.6).

Медицински персонал

Броят на медицинския персонал (физически лица) включва практикуващите в лечебните и здравните заведения, независимо от ведомствената им подчиненост. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в здравните заведения, напр. във фармацевтичната промишленост. Разпределението на лекарите по специалности е в съответствие с Наредба № 34 на МЗ (ДВ, бр. 7 от 2007 г.) и се отнася до практикуваната специалност.

В края на 2013 г. на основен трудов договор в лечебните и здравните заведения в страната практикуват 28 937 лекари. Лекарите по дентална медицина са 7 247, като 6 537 от тях са сключили договор с НЗОК. В сравнение с 2012 г. техният брой се увеличава с 9.1%. Медицинските специалисти по здравни грижи, които работят на основен трудов договор в лечебните заведения, са 48 463 души.

Медицински персонал

	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	Брой			на 10 000 население		
Лекари	28 411	28 643	28 937	38.8	39.3	39.9
Лекари по дентална медицина	6 655	6 706	7 247	9.1	9.2	10.0
Медицински специалисти по здравни грижи	47 427	47 806	48 463	64.7	65.6	66.9

Осигуреността с лекари в края на 2013 г. е 39.9 на 10 000 население, а с лекари по дентална медицина – 10.0‰.

Показателят за осигуреност с лекари по области варира от 25.8‰ до 52.2‰, като най-висока е осигуреността на населението с лекари в областите, в чиито центрове има медицински университети и университетски болници – Плевен (52.2), София (47.8), Варна (46.2), Пловдив (45.5), Ст. Загора (42.7), Ловеч (41.5). Най-ниски са стойностите на показателя в областите Разград (25.8), Кърджали и Силистра (по 26.9).

Осигуреността с общопрактикуващи лекари за страната е 6.3 на 10 000 население. Най-висока е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите Сливен (8.3), Плевен (8.1), Видин (7.6), Добрич (7.4), Стара Загора и Монтана (по 7.1). Най-ниска е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите: Разград – 4.1, Кърджали – 4.2, и Търговище – 4.7.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпът до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват независимо от тяхното местонахождение обслужват населението на цялата страна.

¹ По данни на НСИ.

